

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 379. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467279639536/facsimile.pdf> (tilgået 09. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

- riet(s)*: hentydning til baptisterne. – *endemisk*: en lokal sygdom. – *Caroline Amalies Gang*, hertil var Bays sti i Vordingborg blevet omdøbt (LE I 54). Sml. Prinsessehejen s. 92.
- 287 *Gjæstgivergaarden*: »Tre Hjortex.
- 288 *jo (var)*: ikke. – *Postpapir*: tyndt brevpapir. – *Klampenborg Badeanstalt*: oprettet 1844 med cottager til udlejning og en lille koncertsal. Kuren bestod væsentlig i at drikke kildevand, og sobadeanstalten lå noget længere fra vandkuranstalten. Goldschmidt boede her selv i 1845 (LE I 244).
- 289 *Dalberg*: med denne er tænkt på politikertypen Carl Ploug. – *Dampskibet*: mellem København og Helsingør, sml. »En Dampskibstur» 1883, DK 196. – *Byfoged*: indtil 1919 valgte kongen byernes borgmestre, der stod i spidsen for byrådene. – *Maire*: fr., borgmester.
- 290 *Kik-in-die-Welt*: af ty.: Guckindiewelt: grønskolling. – *Næringsfriheden*: først 1857 ophævedes det gamle laugsvæsen. Goldschmidt var tilhænger af den nye lov og kommenterede den i artikler i NS s.å. – *Skattebøllingør*: indtil Grundloven af 1849 var det regeringen, der udskrev skatter. – *Tallien*: den spanske grevedatter Thérèse Cabarrus (1773-1835) var skilt fra den gamle markis de Fontenay, blev arresteret under revolutionen, men efter Robespierres fald gift med politikeren Jean T.; hun var forende i Paris' selskabsliv og virksom for at befri fængslede. – *Roland*: Jeanne-Marie R. de la Platière (1754-93), gift med politikeren Jean-Marie de la P., holdt salon i Paris og gjorde sit hus til modested for grøndmerne, hun forsøgte at hindre Ludvig XVI's henrettelse, men blev selv fængslet og dømt til skafottet. – *Stael*: finansministeren Neckers datter Germaine de S.-Holstein (1756-1817), forfatterinde til bl.a. *Corinne* og *De l'Allemagne*. – *Recamier*: Julie R., f. Bernard (1777-1849) holdt salon i Paris; bedst kendt fra Davids maleri. – *Staal-Dalauay*: Marguerite S.-D., f. Cordier (1684-1750) kom ved sit giftermål med en baron til at spille en rolle i salonlivet og har i fire bind *Mémoires* (1755) skildret sit liv og sin samtid. – *de Bundesforvante(s)*: de jonske stater, som efter perserkrigene i 5. årh. f.Kr. gik i forbund med Athen.
- 291 *Nedlædethed*, nåde. – *Venerøgn*, se n.t.s. 25. – *Kaffenøllebefordring*: se n.t.s. 142. – *attiske*: smagfulde, åndrige (efter sproget i Athen på halvøen Attika). – *Sokrates*: se n.t.s. 136. – *Gorgias*: græsk filosof af den sofistiske skole, hvis kunstlede retorik fordømtes af Platon i den af hans dialoger, der bærer hans navn.